

hmeljar

HMEZAD

GLASILO HMEJARSKE
ZADRUGE z o. j. v ŽALCU

ŽALEC, JAN.—FEBR. 1951
LETO VI. STEV. 1—2

Hmeljarjem je treba jasnih pogledov!

Na sestanku HMEJNE KOMISIJE se je med drugim razpravljalo o uvodnem članku v našem listu, ki je pod naslovom »Inventura in bilanca« izšel v zadnji številki. Katere so osnovne ugotovitve?

Članek je poleg mnogih resničnih in pozitivnih ugotovitev prinesel nekaj nesmiselnih in neosnovanih trditvev, ki pomenijo direkten napad na celotno linijo našega razvoja, na linijo petletnega plana, pa čeprav morda nehote. Te trditve so jasno pokazale, da je pisec, čeprav nevede, zelo neodgovorno zamenjal nekatere trenutne težave, s katerimi se bori naše hmeljarstvo, za »duh časa« in »napačne prijeme... vkljub zgodovinskim nasprotnim naukom...«

Te trditve so se dojmile naših hmeljarjev z mnogo večjim — in to škodljivim — učinkom, kot vse ostale pozitivne ugotovitve, saj so v njihove vrste vnesle precejšnjo zmedo tako v pogledu pravilnosti razvijanja našega kmečkega združništva, kakor tudi dvom v iskrenost prizadevanj ljudske oblasti, da tudi kmetu omogoči boljše, lažje in kulturnejše življenje, saj je danes »kmetški svet... skoraj brez svobode napram živahno mežikajoči in tako široki svobodi proletariata«. Med marsikaterimi ne dovolj razgledanimi hmeljarji pa je članek vzbudil tudi dvom v pravilnost naše (podčrtali mi) industrializacije, saj so se »... napačni prijemi tistih, ki so se vpregli z vso ihto v razljudevanje podeželja...« izkazali kot napačni že zato, ker »... danes želimo to popraviti...«

Vprašnje je tudi, zakaj je pisec tozadevne bilance za svoje temne poglede (po njegovih besedah) poiskal vzgled prav v nazadovanju češkega hmeljarstva. Ali se je vprašal za resnične vzroke nazadovanja češkega hmeljarstva, za objektivne pogoje, ki ga k temu neizprosno silijo? Enačiti pogoje, v katerih se danes nahajajo in delajo naši hmeljarji s pogoji na Češkem je popolnoma nedopustno. Če seveda tako enačenje dopustimo, potem moramo nujno dopustiti tudi to, da je današnji boj ruskega državnega kapitalizma s kolhozom — dejansko s kolektivnim malim kmetom — za absolutno rento, resnična (podčrtali mi) borba za socializacijo vasi. Tak zaključek pa je popoln nesmisel, ker je jasno vsakomur, ki količkaj spremlja današnji razvoj v deželah, kjer v odkriti ali prikriti obliki vlada ruska birokratska kasta. Zato bodi vzgred še povedano, da tudi socializacije na vasi, ki ne vodi k napredku in je torej brez socialistične vsebine, sploh ne moremo imenovati socializacije vasi.

Končno pa so takšna enačenja iz te strokovnjakarske bilance visoka voda na mlin reakcionarnim špekulantskim kapitalističnim elementom v borbi proti ljud-

ski oblasti, proti njeni borbi za napredek in tudi — brez zamere — zelo slab material v predvolilni agitaciji.

Kako pa dejansko stoje stvari? Ali gre resnično za nepreračunano razljudevanje podeželja?

Vsakdo ve, zakaj je bil sprejet Zakon o petletnem načrtu, zakaj so ga jugoslovanski narodi s tolikšnim nardušanjem pozdravili, zakaj ga s tolikšnimi napori in samopremagovanjem tudi uspešno uresničujejo in dokončujejo. Posebno danes, po skoraj treh letih besne informbirojevske gonje vidimo, da je pomenila borba za industrializacijo in elektrifikacijo naše dežele pravzaprav borbo za našo neodvisnost, za našo svobodo. Seveda pa je Petletni plan naloga, ki predstavlja obsežno in globoko ekonomsko, socialno in politično preobrazbo dežele, naloga, ki se rešuje na vseh področjih našega življenja in ki zahteva nujno tudi rekonstrukcijo našega kmetijstva.

Industrializacija dežele postavlja pred naše kmetijstvo težko in velikansko zahtevo: čim bolj povečati kmetijsko produkcijo ob istočasnem zmanjšanju delovne sile v kmetijstvu. Da je to možna in realna naloga, nam kažejo stedeči podatki, vzeti iz publikacije mednarodnega agrarnega instituta v Rimu — poljedelska statistika za leto 1937-38:

Povprečni donos hmelja v Nemčiji je bil 11 mtc na 1 ha zemlje, v Angliji celo 16 mtc — pri nas pa 7,4 mtc. Istočasno je bilo v Nemčiji zaposlenih na 100 ha okrog 52 ljudi, v Angliji okrog 50, pri nas 114. V Kanadi na primer je bilo zaposlenih celo samo 11 ljudi na 100 ha. Seveda je razumljivo, da rabi pridelovanje hmelja nekoliko več delovne sile in to strokovno usposobljene. (Toda to ne spreminja dejstva, da je tudi pri nas popolnoma možna industrializacija.) Poudariti pa je treba dejstvo, da je pot industrializacije v kapitalističnih deželah popolnoma drugačna kot pri nas v socialistični državi in ima torej tudi popolnoma drugačne posledice. Za industrializacijo na kapitalističnem zapadu je bilo zlasti značilno masovno propadanje in ubožanje malih in srednjih kmetov. Z uničevanjem kmetov so si kapitalisti nagrabili kapitale in ustvarili proletariat, potreben industriji. Istočasno so drago prodajali svoje industrijske izdelke svojim kolonijam in drugim zaostalim agrarnim deželam, od teh pa poceni kupovali kmetijske artikle. To se pravi: S tem, da so uničevali svoje lastne kmete, so povečevali izkoriščanje narodov z bolj zaostalim gospodarstvom, kar se je seveda v prvi vrsti odražalo zopet na položaju kmetov teh narodov. Naša industrializacija ne more iti to pot. Našo industrializacijo spremlja in nosi zavestni napor naših delovnih množic, izpopolnjevanje delovnih metod, po-

večevanje produktivnosti dela itd., poleg tega pa zamenjavanje enega dela človeške delovne sile na vasi s tehniko in novimi naprednejšimi metodami obdelovanja zemlje. Naša industrializacija zahteva dviganje in napredek kmetijstva z rokami kmetov samih, to je z njihovo zavestno in aktivno delavnostjo ob istočasnem dviganju njihovega življenjskega in kulturnega nivoja (E. Kardelj). Industrializacija in rekonstrukcija kmetijstva sta torej istočasni in medsebojno se dopolnjujoči proces.

V zvezi s tem se je že v samem začetku industrializacije postavljalo vprašanje, ali je struktura našega kmetijstva sposobna ustreči zahtevam takšnega razvoja. Predvidevanja in ves dosednji razvoj so pokazali, da ne. Drobnost lastniška lastnina tudi kapitalistične industrializacije ni mogla prenesti. Ustvarjala je velika posestva po načelu, da »velike ribe žro manjše«. Že Marks je dokazal, da obstoj drobne zemljiške lastnine v kapitalizmu (v kolikor je obstajala ali vsaj navidezno kazala svojo samostojnost), t. j. drobnih kmečkih gospodarstev, nikakor ni bil rezultat produktivnosti njihovega dela, ampak rezultat siromaštva producenta. Sicer pa je prej omenjeni proces šel nevdržno svojo pot, za kmeta rakovo pot, pa če je še tako izgledal »s v o b o d e n« (podčrtali mi).

Tudi naša industrializacija nujno terja, da moramo likvidirati objektivno ekonomsko slabost razdrobljene male in srednje kmečke posesti. Taka struktura pa je hkrati stalen vir špekulacije in kapitalističnih tendenc, kar škoduje v prvi vrsti zopet malemu in srednjemu kmetu. Ljudska oblast ne more dopustiti takšnega položaja. Le takrat, ko kmetijstvo postane veliko, postane sposobno za akumulacijo in razširjeno repro-

dukcijo, šele takrat bo omogočeno kmetu lažje in kulturnejše življenje in šele takrat bo kmetijstvo zadoštilo zahtevam naše industrializacije. Pot do tega pa vodi samo preko zadružništva. Prav pretekli občni zbori kmečkih delovnih zadrug so pokazali vso prednost takšnih velikih gospodarstev, kljub vsem hibam in napakam, ki so jih KDZ v svojem dosedanjem razvoju napravile in ki jih je treba sproti odpravljati.

Zadružništvo je torej ne samo teoretično, ampak tudi v praksi dokazana edina možna in uspešna pot k napredku v kmetijstvu.

Tudi vprašanje živine, ki je za naše hmeljarje še posebno kočljivo, bo našlo rešitev le v hitrem dvigu živinoreje, ki pa je možen v največji meri zopet le v KDZ, kar nam potrjuje dosedanja praksa. Ne gre torej za obvezno oddajo mesa — saj je danes vsak državljan dolžan prispevati k skupnim naporom. Sicer pa je upravičeno tudi vprašanje: Kaj pa črni zakoli (ki jih je, na žalost, še mnogo) in pa malomaren odnos do vzreje živine pri mnogih, posebno večjih kmetih, odnos, ki ima ponekod sovražno obeležje?

Iz vsega navedenega lahko napravimo zaključek. Nesmiselno je kazati vzroke za takšen položaj naših hmeljarjev, kakor je bil v »bilanci« podan, v nekem namišljenem »duhu časa« ... itd., ko je ta »duh časa« jasno podan v liniji graditve socializma, v našem petletnem planu. Vzroke je treba iskati v dejstvu, da se vsi, savinjski hmeljarji še niso otresli moči svojih drobnost lastniških navad, da še niso spoznali vseh prednosti zadružnega načina obdelave zemlje.

Pomagati jim do tega spoznanja pa je naloga upravnega odbora HMEZADA in Hmeljne komisije ter končno tudi našega lista.

Sklepi skupne seje UPRAVNEGA ODBORA HMEZADA IN HMEJNE KOMISIJE ZA SLOVENIJO

Ko se je pokazala potreba po še tesnejšem sodelovanju zaradi rekonstrukcije našega kmetijstva med »Hmezadom« in »Hmeljno komisijo«, je bila 29. I. 1951 sklicana skupna seja v prostorih Hmeljne komisije. Seje so se udeležili člani upravnega odbora »Hmezada« tovariši: Jošt Martin, predsednik »Hmezada«, Goričan Franc, Jelovšek Jože, Turnšek Pongrac, Omladič Jože, Antloga Franc, Kočevar Karl, Kronovšek Ivan, Kuder Ludvik, Brinovec Miha, Prekoršek Branko, Aubrecht Jože, Ulaga Franc — člani »Hmeljne komisije« tovariši: predsednik Žagar Zoran, pomočnik ministra za kmetijstvo; podpredsednik Cvenk Miran, predsednik planske komisije Celje-okolica, tajnik Roš Milutin, ing. Berkopec Tone, Podgoršek Avgust ter tovariši, ki so obenem člani »Hmezada«: Turnšek, Jelovšek in Goričan. Kot gostje so prisostvovali seji tov. ing. Marolt, Turk Anton, predsednik OLO Celje-okolica Bobovnik, poverjenik za kmetijstvo Celje-okolica Vodovnik Ivan ter poverjenik za kmetijstvo OLO Šoštanj Primožič Martin.

Na seji se je razpravljalo o planu sajenja hmelja v letu 1951.

Ugotovilo se je, da je od 387 ha, ki so pripravljene za oranje, dosedaj zrigolanega približno 83 ha hmeljske površine. Ta številka je sicer razmeroma majhna, vendar pa, če upoštevamo vseskozi neugodno vreme za izvrševanje rigolnih del, odgovarjajoča. Zemlja za nadaljnje traktorsko rigolanje je pripravljena, prav tako traktorji, in če bo nastopilo pravočasno primerno vreme, bo plan rigolanja lahko pravočasno izvršen.

Po temeljitem pretresu planskih nalog obnove hmeljišč ter novih nasadov v letu 1951 se je sprejel sklep,

da se bo obojestransko sodelovalo pri izpolnjevanju in izpolnitvi danih planskih nalog. Tov. Žagar je poudaril, da je potreba po hmelju večja kot pa je proizvodnja, zato se od postavljenega plana ne bo odstopalo, pač pa bo treba v okrajih Šoštanj in Slovenj Gradec plan povečati. Da se bo plan oranja dosegel hitreje in lažje, bo po izjavi tov. ing. Marolta stavljeno na razpolago potrebno število traktorjev, ki bodo imeli nalogo v prvi vrsti pomagati socialističnemu sektorju.

Sklene se, da se parcel izpod 15 arov velikosti ne bo rigolalo s traktorji, ker so takšne parcele za traktorsko oranje premajhne. Na takšnih malih parcelah morajo hmeljarji izvršiti rigolanje s konjsko vprego. Vsi tisti hmeljarji, ki imajo večje parcele, naj še enkrat prijavijo vse njive, ki pridejo za rigolanje v poštev, kmetijskemu referentu KLO, kamor je hmeljar pristojen. Kmetijski referent tako zbrane podatke izpiše za KLO v dveh izvodih, en izvod pa pošlje Hmeljni komisiji za Slovenijo v Žalcu. Plačilo traktorskega oranja prevzame Hmeljarska zadruga, ki bo pri obračunu hmelja odgovarjajoči znesek odtegnila vsakemu hmeljarju. Hmeljarji se opozarjajo, da budno nadzirajo oranje in vse nedostatke po možnosti takoj uredijo s traktoristom. V kolikor bi pa to ne bilo mogoče, naj prijavijo zadevo Hmeljni komisiji za Slovenijo v Žalcu.

Glede nadaljnega razvoja hmeljarstva v Savinjski dolini oziroma o sami mehanizaciji del v hmeljarstvu, kakor tudi ostalih panogah kmetijstva se je ugotovilo, da je nemogoče v sedanjem razdrobljenem stanju uspešno uporabljati in polno izkoriščati razne stroje,

ki so že oziroma ki bodo v doglednem času hmeljarstvu na razpolago.

Ker je že v nekaterih kmečkih delovnih zadrugah hmeljskega okoliša (KDZ »France Prešeren« Arja vas 47 odstotkov in KDZ »Hmeljar« Žalec 53 odstotkov orne zemlje pod hmeljem) delno izvršena mehanizacija, se je na podlagi te vršila primerjava o potrebi delovne sile napram razdrobljenemu gospodarstvu. Ugotovilo se je, da je že pri obstoječi mehanizaciji izraba delovne sile za 40 odstotkov boljša in povprečni donosi vsaj za 20 odstotkov večji kot v privatnem sektorju. Prav tako se je ugotovilo, da se v kmečki delovni zadrugi veliko lažje izvede specializacija posameznih kultur, v našem primeru hmeljarstva. Tudi ostali agrotehnični ukrepi, kot selekcija rastlin, pravilno gnojenje, sušenje, pršenje itd. se dajo res vsestransko strokovno izvršiti edinole v zadrugi skupnosti, kar so nedvomno dokazale obstoječe kmečke delovne zadruge.

Govorice, da delovne zadruge ne uspevajo, je tovrstno Jošt, ki je hkrati tudi predsednik KDZ »Hmeljar« v Žalcu, temeljito ovrgel s tem, da je dokazal uspeh zadruge, ki je kljub težkočam zaradi pomanjkanja

delovne sile in po komaj enoletnem obstoju dosegla uspehe, ki dokazujejo, da je kolektivna obdelava kos vsem naporom in gre svojo pot naprej. Zadrugniki so zadovoljni, ker jim ne manjka ne denarja niti bonov niti hrane. Delo je bilo trdo, a je tudi nagrada zato pravična. Dosegli so z vztrajnim delom in dobro voljo na gotovih parcelah letos, kljub suši, večje hektarske donose kot pa privatnik na istih njivah v normalnih letih. Vse to dokazuje, da so govorice o pasivnosti zadrug le izmišljotine in protizadruga propaganda, kar pa aktivnost zadrug temeljito pobija.

Zaradi gornjih ugotovitev se sklene, da se bo tako Hmeljna komisija kot Hmeljarska zadruga oziroma člani obeh odborov vsestransko zavzeli, da čimprej ustanovimo in izgradimo kmečke delovne zadruge v hmeljarskem okolišu, ker samo tako bo mogoče uspešno mehanizirati in izboljšati hmeljarstvo Savinjske doline. Zaradi tega pozivamo vse hmeljarje, da o tem razmišljajo in se pri obstoječih zadrugah osebno prepričajo, da je le v zadrugi skupnosti mogoč napredek in boljše življenje za delovnega kmeta, posebno še za savinjskega hmeljarja.

Operativni plan hmeljarske proizvodnje

Vsak dober gospodar si v dolgih zimskih večerih pripravlja načrt za prihodnje leto. Zima je edini čas v letu, ko si lahko v miru prečita razne poučne časopise in se na ta način seznanja z načinom dela in uspehom drugod, kritično premotri napake, ki jih je zagrešil v preteklih letih in premišlja, kaj vse bi lahko podvzel, da bi izboljšal uspeh svojega gospodarjenja. V teh dneh tudi stopi sosed do sosed, da bodo skupno premislili nekaj najbolj perečih vprašanj in da se bodo pogovorili o medsebojni pomoči v poletni sezoni. V teh letih, ko se od vsakega poedinca zahteva čim večji prispevek k skupnemu gospodarstvu, je zlasti važno, da so načrti skrbno premišljeni in vestno pripravljani, da bodo pravočasno premagane vse težave, ki jih je v povojnih letih vedno obilo in da bomo v jeseni zadovoljni z doseženimi uspehi. Čim večje pa je gospodarstvo, tem važnejši je načrt, kajti vsaka napaka, ki jo napravimo v velikem podjetju, je toliko hujša, kolikor večjega obsega je bila izvršena. Zato je razumljivo, da je vestno izdelan delovni plan v kmečkih delovnih zadrugah osnovne važnosti. Napake, ki so posledice nepravilnega planiranja, bridko občutijo zadrugniki pri letnem obračunu, so pa tudi boleče za naše celotno gospodarstvo. Tudi zadrugniki imajo pozimi več časa za razgovore in debate, zato naj plan za vsako posamezno kulturo dobro predelajo, da bo res tak, kakršen je lahko izvedljiv, da ne bo na papirju lepo napisano, poleti pa niti četrtine tega opravljen. Če si bomo napravili realne načrte za vso rastlinsko in živalsko proizvodnjo, bomo dobili jasen pregled, koliko delovne sile in koliko vprežne živine ter koliko materiala bomo potrebovali preko delovne sezone. Na ta način si ne bomo zastavljali nalog, ki so neizvedljive. Če nam bo načrt pokazal, da bomo potrebovali tudi tujo delovno silo, se bomo pravočasno pobrigali zanjo, da ne bomo v času največje delovne sezone ostali na cedilu in da nam ne bodo njive, ki smo jih spomladi obdelali, zarasle s plevelom. Samo pravilna in pravočasna izvršitev dela nam jamči za visoke in kvalitetne pridelke pri vseh kme-

tijskih proizvodih, zlasti pa pri večletnih in intezivnih nasadih.

Pri sestavljanju plana moramo upoštevati terenske, klimatske prilike, običaje v obdelovanju v posameznih krajih, že izvedene ukrepe za povišanje rodovitnosti, storiti moramo vse, kar nam lahko pripomore k znižanju proizvodnih stroškov, predvidevati vse orodje in ogrodje, ki ga bomo rabili, zaščitna sredstva in umetna gnojila. Podlaga za pravilno sestavljanje operativnega plana je realno postavljena norma. V kmečkem gospodarstvu, kjer je delovna družina maloštevilna in so pogoji dela zaradi majhnega obsega zemlje do potankosti dognane, vsak gospodar dobro ve, koliko dela bo s svojo družino in s sosedi zmoget, ne da bi kaj natanko premišljeval o normi. Na velikih obratih v delovnih zadrugah pa je dobro postavljena norma edini način kontrole dela zadrugnikov in edini način pravilnega nagrajevanja posameznikov. Res je, da kar prvo leto ne bomo normo odlično zadeli in da se norma za nekaj odstotkov tudi iz leta v leto spreminja. Letošnje izkušnje nam bodo gotovo pokazale, da smo se v marsičem zmotili. Vse popravke, ki smo jih storili na podlagi letošnjih izkušenj, bomo vnesli v nov plan dela. V normiranju se poslužujemo pri obdelavi zemlje kot mere kvadratni meter, pri obdelavi hmeljske rastline števila sadežev, pri prevozu kilograma, pri škropljenju pa količino škropiva, ki ga porabimo. Pri vsakem delu pa moramo najprej upoštevati kvaliteto. Samo kvalitetno delo je upoštevano vredno, površno opravljeno pa zlasti pri strokovnih delih lahko napravi več škode kot haska. Vedeti moramo, da ni potrebno še posebej omenjati, da je za vsako planiranje potrebno imeti točne površinske podatke.

Način planiranja za posamezne kulture je različen. Mora pa nam plan pokazati potrebo delovne sile, vprege, raznih potrebščin in sicer na ta način, da lahko na prvi pogled najdeš za vsak mesec potrebne podatke. Prilagamo vam praktični obrazec za sestavo operativnega plana. Ta plan je napravljen za 1 hektar hmelj-

ske površine s 4500 sadeži. Vsak ga lahko za svoje prilike razširi ali razčleni posamezna opravila, da lažje postavi normo. Tak način planiranja nam omogoča tudi hitro sestavo finančnega plana in kalkulacijo stroškov za gojenje hmelja. Paziti pa moramo, da postavljamo v plan tista dela, ki se morajo v vsakem primeru izvršiti in jih poleti tudi res izvršimo. Skoraj vsa dela, ki jih opravljamo pri kulturi preko poletja, so neodložljiva in za katera lahko rečemo, da nepravčasno opravljena lahko močno vplivajo na kvaliteto in kvantiteto pridelka, ne samo v letošnjem, ampak tudi v prihodnjem letu. Tako na primer rez, škropljenje proti boleznim in škodljivcem, obiranje itd. Zavedati se moramo, da njiva ni pisarna, kjer delo, če ni drugače, tudi počaka. Vedno moramo imeti pred očmi, da je hmelj zelo hitro rastoča rastlina, ki svoj razvoj opravi v dobrih treh mesecih in tedaj mora delo v hmeljiščih teči kot na tekočem traku. Delo na polju se tudi ne more opravljati v vsakem času kot v tovarni, zato je vsak v sezoni lahkomišelnost zapravljen za delo primeren dan lahko za tisto leto izgubljen. Vsako leto nam ne bo suša pri delu tako pomagala kot v preteklem letu, zato se ne zanašajmo, češ da bomo že kako opravili, saj smo lansko leto tudi. Samo nekatera dela ne vplivajo na proizvodnjo, tudi če niso izvršena točno v planiranem mesecu (prevoz gnojja, pripravljanje hmeljev). Ta dela pa opravimo čimprej, da bomo vso delovno silo poleti uporabili za nepreložljiva dela.

V operativni plan vpišemo sledeče podatke:

v prvo kolono zaporedno številko,

v drugo kolono vrsto dela, ki ga moramo izvršiti in sicer po vrstnem redu, kakor jih navadno opravljamo,

v tretjo kolono vpišemo dnevne norme za enega delavca pri 10 urnem delavniku. Tu moramo vsestransko premisliti in na pomoč priklicati vse izkušnje iz prejšnjih let, da bodo reš realno postavljene. Samo na podlagi dobro premišljenih norm lahko naredimo resničen operativni plan. Pri voznjah, priložnostnih delih, kakor je na primer postavljanje polomljenih hmeljev, vezanje hmelja zaradi vetra, smo normo izpustili, ker je preveč odvisna od zunanjih činiteljev. Postavimo jo pa lahko tedaj, kadar faktorje, ki nanjo vplivajo, poznamo, na primer razdaljo, ki jo moramo prevoziti itd. Tudi za škropljenje nismo postavili norme, ker bi sicer morali delo razdeliti na njegove elemente: priprava škropiva, prevoz škropiva in samo škropljenje. Norma za pripravo in prevoz je odvisna od razdalje vode do njive in od tega, kakšno škropivo pripravljamo, samo škropljenje pa od priprave, katero škropljenje vršimo. Če škropimo s Platzovo motorko, se bomo držali sledečih norm: Za prvo škropljenje, ki ga izvršimo koncem maja, porabimo 1500 litrov škropiva, za drugo v juniju 3000 litrov, za tretje in četrto v juliju in avgustu pa po 4000 litrov na hektar. V 10 urah nam motor potisne skozi cevi 4000 do 5000 litrov škropiva. Za motorko potrebujemo 4 ljudi in sicer: 1 gonjača, 1 motorista in 2 škropilca ter 1 konja. Ti 4 ljudje s konjem poškrope v 10 urah pri prvem škropljenju približno 2,2 ha, pri drugem škropljenju 1,3 ha ter pri tretjem in četrtem 1 ha, pod porojem, da je škropivo vedno v pravem času pripravljeno in pripeljano, za kar skrbita 2 delavca s parom konj.

Pri postavljanju norm za obdelovanje s kultivatorjem in osipavanju moramo paziti na to, katero okopavanje odnosno osipavanje vršimo. Prvo okopavanje s kultivatorjem bo imelo nižjo normo, ker je zemlja zelo zbita in moramo iti s kultivatorjem najmanj trikrat po eni vrsti. Prvo osipavanje pa bo imelo višjo

normo, ker je plitko. Pri prvem osipavanju zagnemo trte le toliko, da se začno tvoriti rosne koreninice, drugo osipavanje pa je temeljitejše. Tu pošteno zagnemo zemljo, da bodo imele rosne koreninice dovolj hrane, zato je norma nižja.

Za sušenje smo vzeli 24 delovnih dni, to se pravi, da bi dva delavca opravljala sušenje 12 dni. Običajno se delo izvrši v 4 dneh, ker delamo nepretrgoma po dnevi in ponoči.

Gnojenje s hlevskim gnojem in apnenje smo vnesli v operativni plan na koncu, ker se prvo vrši samo vsako drugo, apnenje pa celo vsako četrto leto. Na gnojenje ne pozabi noben vesten hmeljar. Drugače pa je z apnenjem, ker so včasih precejšnje težave, da pridemo do zadostne količine apna odnosno primernega apnenca. Vendar nam bo uspeh, ki ga bomo z apnenjem dosegli, pokazal, da naj nam ne bo truda žal. Apno ne služi samo kot hrana hmelju (kalcij), ampak nam zlasti v težkih tleh zelo zboljšuje strukturo zemlje.

V četrto kolono vnesemo plačilno skupino, v katero je delo razvrščeno po Pravilniku o razvrstitvi kmetijskih del. Ta podatek nam je zlasti dobrodošel pri finančnem planu.

V peto kolono vpišemo razpored ročne in vprežne delovne sile po mesecih.

V šesto kolono pa število potrebnih ročnih in vprežnih dni, ki so potrebni za izvršitev dela na enem hektarju. Izračunali smo jih na osnovi norm.

Glej razpredelnico na strani 5!

Takoj, ko smo sestavili plan delovne sile, pridemo k planiranju materialij, ki jih bomo rabili tekom leta. Naredimo ga nemara po tem obrazcu:

Plan materialij za 1 ha hmeljišča (4.500 sadežev)

1	2	3	4	5
Tek. št.	Vrsta materiala	Edinica mere	Količina	Opomba
1	Apn. dušik (ali nadomestek)	kg	450	
2	Superfosfat (ali nadomest.)	kg	450	
3	Kalijeva sol	kg	400	
4	Čilški soliter	kg	300	
5	Tobačni izvleček	kg	16	
6	Mazavo milo ali nadomest.	kg	5	
7	Bakreno apno	kg	125	
8	Žvepleni prah	kg	160	
9	Negašeno apno	kg	80	
10	Bencin (mešanica)	l	60	
11	Tovotna mast	kg	1	
12	Olje za mazanje	kg	1,25	
13	Premog za sušenje	q	65	
14	Drva za sušenje hmelja	m ³	2	
15	Lopate, metle, mreže itd.	kos.	pašalno	
16	Hlevski gnoj	q	400	
17	Apno za peskanje	q	60	

Tudi tu se nahajata hlevski gnoj in apno za peskanje pod črto, ker ne prideta v poštev vsako leto.

Mnoge zadruga bodo delale letos nova hmeljišča. Operativni plan za le-ta bo seveda drugačen. Dela, ki jih imamo z napravo novega hmeljišča, so: rigolanje, brananje, gnojenje s hlevskim gnojem, oranje, razkoličenje, kopanje jam za saditev, nabiranje sadežev, dovoz in postavljanje prekel, gnojenje z umetnimi gnojili in škropljenje. Vsa zemlja obdelovalna dela, ki jih izvršimo preko poletja, pa dajemo v plan podkulture, ki je glavni dohodek prvega leta na novem hmeljišču. Pri dvoletnih nasadih mislimo pravočasno na 4500 novih hmeljev, ki jih bomo morali pravo-

Plan delovne sile za 1 ha hmeljišča (4.500 sadežev)

1 Tek. št.	2 Vrsta dela	3 Dnevna norma	4 Pla- čilna sku- pina	5 Razpored delovne sile po mesecih																		6 Delovnih dni za 1 ha skupaj		7 Opomba	
				II		III		IV		V		VI		VII		VIII		IX		X		XI			
				r	v	r	v	r	v	r	v	r	v	r	v	r	v	r	v	r	v	r	v		
1	Odoravanje	50 a	IV			2	2																2	2	
2	Beljenje novih hmeljev	100 kom.	IV			4,5																	4,5		
3	Priostrenje novih hmeljev	200 kom.	V			2,25																	2,25		
4	Dovoz hmeljev (450 novih)	pavšal	IV			1	1																1	1	
5	Priostrenje starih hmeljev	150 kom.	V			3																	3		
6	Pobiranje in odvoz odpadkov	pavšal	III			2	2																2	2	
7	Odkopavanje in razkopavanje grobov	225 kom.	V					20															20		
8	Obrezovanje	450 kom.	VII			10																	10		
9	Zagrebavanje sadežev	5000 kom.	III					1,5															1,5		
10	Odvoz odpadkov	pavšal	III			2																	2	2	
11	Delanje lukenj — postavljanje hmelj.	500 kom.	VII			15		2															15		
12	I. gnojenje z umetnimi gnojili	50 a	VII			2																	2		
13	I. obdelovanje s kultivatorjem	50 a	IV			2		2															2	2	
14	Trebljenje odvišnih trt	500 kom.	VII						9														9		
15	I. izbira trt, napeljevanje in vez.	250 kom.	VII						18														18		
16	II. obdelovanje s kultivatorjem	100 a	IV						1	1													1	1	
17	I. škropljenje	—	VII						3	2													3	2	
18	I. brananje	100 a	IV							1													1	1	
19	II. vezanje in napeljava	200 kom.	VII								1												1	1	
20	II. gnojenje z umetnimi gnojili	50 a	VII							22,5													22,5		
21	I. osipavanje	100 a	IV							2	2												2	2	
22	III. obdelovanje s kultivatorjem	100 a	IV							1	1												1	1	
23	III. vez in trebljenje zalistkov	400 kom.	IV							11													11		
24	II. škropljenje	—	VII							4	3												4	3	
25	II. brananje	100 a	IV							1	1												1	1	
26	Vežanje na lestvi	pavšal	IV								3												3		
27	III. gnojenje z umetnimi gnojili	50 a	VI																				2	2	
28	II. osipavanje	50 a	IV								2	2											2	2	
29	IV. obdelovanje s kultivatorjem	100 a	IV							1	1												1	1	
30	III. škropljenje	—	VII							5	3												5	3	
31	III. brananje	100 a	IV							1	1												1	1	
32	Postavljanje polomljenih prekelj	pavšal	VI								3												3		
33	IV. škropljenje	—	VII																				5	3	
34	Postavljanje polomljenih prekelj	pavšal	VI																				3		
35	Podiranje hmeljev	1000 kom.	IV																				4,5		
36	Obiranje hmelja	10 šk	IV																				150		
37	Merjenje in odvoz hmelja	pavšal	IV																				6	4	
38	Sušenje hmelja	pavšal	VII																				24		
39	Vilanje 2-krat	2000 kg	VI																				1		
40	Basanje in šivanje vreč	1000 kg	VI																				1		
41	Smukanje drogov	1000 kom.	IV																				4,5		
42	Odmetavanje hmeljevine	50 a	III																				2		
43	Odoravanje pod piramidami	55 a	IV																				1,5	1,5	
44	Postavljanje hmeljev v piramide	1000 kom.	IV																				4,5		
45	Nakladanje in odvoz hmelja v hmelj.	pavšal	IV																				3	2	
46	Rezanje in zažig hmeljevine	40 a	III																				2,5		
						26,75	5	52,5	4	32	4	45,5	8	14	9	192,5	7	18	3,5	2,5			383,25	40,5	
47	Dovoz hlevskega gnoja na njivo	pavšal	IV			3	2																3	2	
48	Zakrivanje gnojnih kupov	100 a	IV			1																	1		
49	Gnojenje s hlev. gnoj. in zakrivanje	20 a	IV							5													5		
50	Apnenje	pavšal	V																				8	4	
						4	2			5													8	4	
																							17	6	

časno obeliti in priostriti. Ne pozabimo, da rabimo za to skoraj 80 delovnih dni.

Ko smo si postavili s skupnimi močmi plan, ga dobro preleli, izpustili iz njega vse nebitveno in spoznali, da ga bomo izvršili, če napremo vse sile in če ne bo hudih elementarnih nesreč (toča, moča, suša), kar pogumno na delo. Vsa pripravljala dela na strojih in orodju izvršimo čimprej, da ne bomo po nepotrebnem v sezoni zamudili niti enega delovnega dne. Začnimo si pravočasno nabavljati vse orodje, ogrode, škropiva, kajti izkušnja nas je naučila, da se lahko zanesemo samo na to, kar imamo pravočasno nabav-

ljeno in skrbno vskladiščeno. Z nabavo je dosti potov in pazimo, da bodo vsa opravljena pozimi. Skrbno premislimo, kako je z delovno živino. Na vsak način moramo gledati, da kljub pomanjkanju krme, kar je povzročila suša, preživimo našo delovno živino, od katere v veliki meri zavisi kakovost in količina našega hmelja. Saj na lepem pridelku hmelja ni zainteresiran samo hmeljar, ampak tudi Ministrstvu za kmetijstvo in izvoz. Če se bomo pravočasno pobrigali in skušali na vse razpoložljive načine urediti svoje težave, bomo gotovo našli razumevanje pri odgovornih forumih.

Ing. Kač Lojze.

Pojasnilo o izoravanju oziroma krčenju hmelja

Ker prihajajo skoraj vsak dan na Hmeljno komisijo prošnje za izoravanje hmelja, sajenega v letu 1950., sporočamo vsem hmeljarjem, da je OLO Celje-okolica, Poverjeništvu, za kmetijstvo izdalo sledečo okrožnico:

Okrajni LO Celje-okolica, Poverjeništvu za kmetijstvo št. 142-1-51. Predmet: Krčenje hmelja, z dne 29. I. 1951. — Krajevnim ljudskim odborom!

Glasom sklepa IO OLO Celje-okolica z dne 24. I. 1951 Vas obveščamo, da ni dovoljeno v letu 1950 nasaženih hmeljev vsled slabega kaljenja preoravati in na istem mestu na novo saditi. Vsi slabo kaljeni nasadi se morajo dosaditi. V novo dosajeni hmelj je prepovedano sajenje vmesnih kultur, t. j. koruza, krompir, pesa in drugo. Vsa dosajenja se morajo izvršiti do 20. marca 1951. S tem odpade vsako vlaganje topredmetnih prošenj.

Naročamo Vam, da takoj seznanite hmeljarje o gornjem sklepu.

Vse sile za petletko!

Poverjenik za kmetijstvo:
(Vodovnik Ivan)

Držite se navodil gornje okrožnice, da ne bo nepotrebnih izdatkov za prošnje, oziroma posledice, če bi se kljub temu izoral hmelj.

Za krčenje starih hmeljišč se držite sledečih navodil:

Če je hmelj že star in ne donša več primerne pridelka, se lahko izorje:

1. če je Hmeljna komisija ugotovila tik pred obiranjem, da je hmelj slab in da ne donša več dovolj pridelka. (Pregledi se bodo vršili po predhodnem obvestilu KLO-jev) in

2. če bo hmeljar spomladi nasadil isto količino in površino kot jo bo z dovoljenjem OLO-ja izoral po obiranju oziroma v jeseni, t. j. da bo novi hmelj posajen prej kot bo stari izoran.

Ker je »Uredba o prepovedi krčenja hmeljnikov« precej stroga in predpisuje proti kršilec te odredbe stroge kazni, opozarjamo vse hmeljarje, da se gornjih navodil strogo drže.

Hmeljna komisija za Slovenijo
v Žalcu.

KAZALO ZA LETNIK 1950

	Št. Hmeljarja	Stran		Št. Hmeljarja	Stran
Pomisleki in ukrepi za povečanje nasadov	1-2	1	II. hmeljsko poročilo	5	2
Naš hmelj je prvi v kvaliteti	1-2	1	Ne hodite po potrdila	5	2
O kemijskem sestavu hmeljskih storžkov	1-2	2	Važno opozorilo	5	2
O novih možnostih uporabe hmelja	1-2	2	Za boljši in večji pridelek	6-7	1
Glasovi s tujih tržišč	1-2	4	HMEZAD polaga račun o svojem delu	6-7	2
O koreninskem sistemu hmeljske rastline	1-1	4	Velike gospodarske ugodnosti za hmeljarje	6-7	10
Lepi uspehi 4. hmeljske razstave	1-2	5	Uprimo poglede nazaj in naprej	8	1
Hmelj — konop	1-2	5	Kako bomo sušili	8	2
Določitev cen sadežev	1-2	5	O plačah obiralcem, bonih in akontacijah	8	2
Zgodovina ljubljanskih pivovarn	1-2	6	Vprašanje hmeljev	8	3
Zgodovina ljubljanskih pivovarn	5	2	Problematika letošnjih cen	8	3
Zgodovina ljubljanskih pivovarn	6-7	9	Okrajni festival in hmeljarska razstava v Žalcu	8	4
Zgodovina ljubljanskih pivovarn	8	4	Hmeljsko poročilo	8	4
Zgodovina ljubljanskih pivovarn	11-12	5	Dva za hmeljarstvo važna ukrepa	9-10	1
Zadružna povezava hmeljarjev	3-4	1	Ustanovitev Hmeljske komisije	9-10	2
Novo nepristransko priznanje našemu hmelju	3-4	1	Dovoz hmelja	9-10	3
Izpoln. hmelj. plana merilo predanosti hmeljarja	3-4	2	Hmeljsko poročilo	9-10	3
Ne odlagajte sajenja	3-4	2	V. hmeljska razstava	9-10	4
Kaj počne naša konkurenca	3-4	2	Uspela obiralna tekma	9-10	4
Kako je z-obnovo hmeljišč	3-4	3	Naznanite potrebe po hmeljevkah	9-10	4
Apneni amonijski soliter in apneni dušik	3-4	3	Še o problematiki letošnjih cen	9-10	4
Hmeljske trte za izdelovanje papirja	3-4	4	Posajanje letošnjih prvoletnikov	9-10	4
Obrezovanje hmelja	3-4	4	Inventura in bilanca	11-12	1
Prijavljajte nasade Hmeljski komisiji	3-4	4	Hmelj še vedno borzno blago	11-12	2
Vabilo na IV. redno letno skupščino	5	1	O dosedanem genetskem delu	11-12	3
Velike gospodarske ugodnosti za hmeljarja	5	1	Izprehod po letošnji razstavi	11-12	4